

Modul 1: Konsten att prompta

Promptens anatomi

En effektiv prompt kan brytas ner i fyra huvuddelar - **Roll** + **Uppgift** + **Kontext** + **Form**.

Låt oss förklara varje del:

Roll

Att ge chattboten en specifik roll hjälper den att förstå från vilket perspektiv den ska svara.

Exempel:

"Agera som en studie- och yrkesvägledare på en svensk grundskola".

Detta ger chattboten en kontext för hur den ska formulera sitt svar och vilken typ av information den ska fokusera på.

Uppgift

Här specificerar du exakt vad du vill att chattboten ska göra.

Exempel:

"Skapa en föreläsning om hur elever ska tänka när de väljer gymnasieprogram."

Ju mer specifik uppgiften är, desto mer riktat blir svaret.

Kontext

Kontexten ger ytterligare information som hjälper chattboten att anpassa sitt svar.

Exempel:

""Föreläsningen är för elever i årskurs 9 som är osäkra på sina framtida gymnasieval och känner stress över att göra rätt val." Detta hjälper AI att anpassa språknivå och detaljrikedom i svaret. Här är, för vägledningsdelen, relevanta frågor: vilka elever, vilka behov, vad vill vi uppnå, och hur skapar vi förståelse?"

Form

Här specificerar du i vilken form du vill ha svaret.

Exempel:

"Presentera föreläsningen i form av en föreläsningsplan med följande delar:

- Introduktion (5 minuter): Vad är gymnasievalet och varför är det viktigt?
- Huvudinnehåll uppdelat i tre delar (10 minuter vardera): Valprocessen, olika programalternativ, och vanliga myter om gymnasievalet.
- Avslutande diskussionsfrågor (5 minuter): Reflektera över vad som känns viktigast för dem i valet."

Detta ger en tydlig struktur för hur informationen ska presenteras. Laborera gärna med format. Kanske vill du ha det som en tabell, i punktform eller i löpande text.

Att sätta ihop allt - Låt oss nu kombinera alla dessa element i en fullständig prompt:

KOPIERA TEXTEN OCH KLISTRAS IN I EN CHATBOT:

"Agera som en studie- och yrkesvägledare på en svenska grundskola. Skapa en föreläsning om hur elever ska tänka när de väljer gymnasieprogram. Föreläsningen är för elever i årskurs 9 som är osäkra på sina framtida gymnasieval och känner stress över att göra rätt val. Presentera föreläsningen i form av en föreläsningsplan med följande delar:

- *Introduktion (5 minuter): Vad är gymnasievalet och varför är det viktigt?*
- *Huvudinnehåll uppdelat i tre delar (10 minuter vardera): Valprocessen, olika programalternativ, och vanliga myter om gymnasievalet.*
- *Avslutande diskussionsfrågor (5 minuter): Reflektera över vad som känns viktigast för dem i valet."*

Denna prompt ger chattboten all information den behöver för att generera ett relevant och användbart svar.

Övning: Testa din prompt i ChatGPT

1. Skriv din prompt – Använd det du har lärt dig för att skapa en egen prompt utifrån modellen *"Roll + Uppgift + Kontext + Form"*.
2. Skicka din prompt till ChatGPT – och se vilket svar du får.
3. Utvärdera svaret – Var svaret till hjälp? Fick du den information du behövde? Om inte, prova att justera din prompt. Kanske behövs mer kontext eller en annan form på svaret.

Övningsuppgift för dig att testa

Här är en enkel uppgift som du kan använda för att öva på att skapa prompts:

1. Skapa en prompt där ChatGPT ska agera som studie- och yrkesvägledare och hjälpa en vuxen som vill byta karriär men inte vet var de ska börja.
2. Använd modellen *"Roll + Uppgift + Kontext + Form"* för att bygga din prompt.
 - Roll: Studie- och yrkesvägledare
 - Uppgift: Hjälpa en vuxen som vill byta karriär
 - Kontext: Personen är 40 år och känner sig fast i sitt nuvarande arbete

AI och digitala verktyg i SYV

- Form: En steg-för-steg-guide med reflekterande frågor

Exempel på prompt: *"Agera som en studie- och yrkesvägledare. Hjälp en vuxen som vill byta karriär men inte vet var de ska börja. Personen är 40 år och känner sig fast i sitt nuvarande arbete. Ge en steg-för-steg-guide med tre reflekterande frågor för att hjälpa dem ta första steget."*

Reflektera över din prompt

När du har testat din prompt och fått ett svar från ChatGPT, fundera över följande:

- Var svaret tydligt och användbart?
- Saknades något i svaret? I så fall, hur kan du justera din prompt för att få ett bättre resultat?
- Kan du använda den här tekniken i ditt arbete med elever eller vuxna

(För nybörjare): Steg-för-steg-guide: Kom igång med att skapa dina egna prompts med ChatGPT

Den här guiden är utformad för att hjälpa dig som studie- och yrkesvägledare att snabbt och enkelt komma igång med att använda ChatGPT i ditt arbete. Vi kommer gå igenom hur du skapar en prompt baserat på modellen "Roll + Uppgift + Kontext + Form". Det är ett enkelt och effektivt sätt att kommunicera med ChatGPT.

Vad är en prompt?

En prompt är en instruktion som du ger till ChatGPT för att få AI att skapa ett relevant och användbart svar. Du talar om vad du vill ha genom att vara tydlig och strukturerad.

Steg 1: Välj roll

Det första steget är att bestämma vilken roll du vill att ChatGPT ska ha. Ska den agera som en studie- och yrkesvägledare, som du själv? Eller som någon annan, till exempel en karriärexpert eller utbildningsspecialist? Rollen hjälper ChatGPT att förstå vilket perspektiv det ska svara utifrån.

Exempel: "Agera som en studie- och yrkesvägledare."

Steg 2: Bestäm uppgift

Nu ska du bestämma exakt vad du vill att ChatGPT ska göra. Det kan vara en uppgift som du själv brukar göra, till exempel att ge råd, skapa övningar eller hjälpa en elev att fatta beslut. Försök att vara så specifik som möjligt.

Exempel: "Hjälp en elev som är osäker på sitt gymnasieval."

Steg 3: Ge Kontext

Kontexten ger bakgrundsinformation så att ChatGPT kan anpassa sitt svar efter situationen. Tänk på vem du jobbar med, vad deras behov är och vilken situation de befinner sig i. Kontexten gör att svaret blir mer riktat och relevant.

Exempel:

"Eleven går i årskurs 9 och funderar på att välja ett yrkesprogram men är osäker på sina framtida karriärmöjligheter."

Steg 4: Bestäm form

Det sista steget är att bestämma hur du vill att svaret ska presenteras. Vill du ha en lista med förslag, en steg-för-steg-guide, eller kanske reflekterande frågor? Det hjälper ChatGPT att ge dig svaret i den form som är mest användbar för dig och din elev.

Exempel: "Ge tre förslag på yrkesprogram och avsluta med två reflekterande frågor."

Nu är det dags att testa!

Här är ett exempel på en fullständig prompt som följer alla fyra stegen:

Exempel på prompt:

"Agera som en studie- och yrkesvägledare. Hjälp en elev som är osäker på sitt gymnasieval. Eleven går i årskurs 9 och funderar på att välja ett yrkesprogram men är osäker på sina framtida karriärmöjligheter. Ge tre förslag på yrkesprogram och avsluta med två reflekterande frågor."

Steg 5: Testa din prompt i ChatGPT

4. Skriv din prompt – Använd det du har lärt dig för att skapa en egen prompt utifrån modellen "*Roll + Uppgift + Kontext + Form*".
5. Skicka din prompt till ChatGPT – Skriv in din prompt i ChatGPT och se vilket svar du får.
6. Utvärdera svaret – Var svaret till hjälp? Fick du den information du behövde? Om inte, prova att justera din prompt. Kanske behövs mer kontext eller en annan form på svaret.

Steg 6: Övningsuppgift för dig att testa

Här är en enkel uppgift som du kan använda för att öva på att skapa prompts:

3. Skapa en prompt där ChatGPT ska agera som studie- och yrkesvägledare och hjälpa en vuxen som vill byta karriär men inte vet var de ska börja.
4. Använd modellen "*Roll + Uppgift + Kontext + Form*" för att bygga din prompt.
 - Roll: Studie- och yrkesvägledare
 - Uppgift: Hjälpa en vuxen som vill byta karriär
 - Kontext: Personen är 40 år och känner sig fast i sitt nuvarande arbete
 - Form: En steg-för-steg-guide med reflekterande frågor

Exempel på prompt:

"Agera som en studie- och yrkesvägledare. Hjälp en vuxen som vill byta karriär men inte vet var de ska börja. Personen är 40 år och känner sig fast i sitt nuvarande arbete. Ge en steg-för-steg-guide med tre reflekterande frågor för att hjälpa dem ta första steget."

Steg 7: Reflektera över din prompt

När du har testat din prompt och fått ett svar från ChatGPT, fundera över följande:

- Var svaret tydligt och användbart?
- Saknades något i svaret? I så fall, hur kan du justera din prompt för att få ett bättre resultat?
- Kan du använda den här tekniken i ditt arbete med elever eller vuxna?

Sammanfattning

Genom att följa dessa enkla steg kan du snabbt och enkelt skapa dina egna prompts som hjälper dig i ditt arbete som studie- och yrkesvägledare. Genom att ge ChatGPT en tydlig roll, uppgift, kontext och form kan du få fram svar som är både relevanta och användbara. Lycka till, och ha kul med att upptäcka hur AI kan hjälpa dig i ditt dagliga arbete!